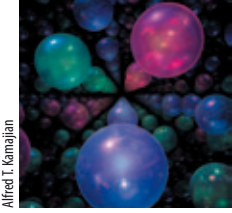

“Benim mânevi mirasım ilim ve akıldır” Mustafa Kemal Atatürk

Alfred T. Kamajian

Başımızı kaldırıp hayranlıkla seyrettiğimiz yıldızların, gezegenlerin nasıl ortaya çıktıklarını, neden yapılmış olduklarını, nasıl hareket ettiklerini, enerjilerini nereden aldıklarını merak etmeyenimiz yoktur. Ancak, bu merakımızı gidermeye çalışan bilimle birazcık sorunumuz var. Gökbilim, alıştığımız, öğrendiğimiz ve zihnimizde canlandırabildiğimiz ölçü ve boyutlara pek uymuyor. Gökbilimin temel uzaklık birimi ışık yılını günlük kullanımdaki ölçüye çevirince karşılaştığımız sayı yaklaşık 10 trilyon kilometre. Bize en yakın yıldızın uzaklığı yaklaşık 40 trilyon kilometre yani 4 ışık yılı. Gökadamızın Yerel Küme olarak adlandırılan “köyündeki” komşumuz Andromeda Gökadası ise 2,4 milyon ışık yılı uzağımda. Gökadamızın köyünden çıktığımızda baktığımız her yanda böyle kümelerin oluşturduğu daha büyük gruplar görüyoruz. Her biri milyarlarca yıldızdan oluşmuş yüz milyarlarca gökada, görebildiğimiz çapı yaklaşık 14 milyar ışık yılı olan evrenin içinde dağılmış durumda. Bu sayılar ve ölçüler evrenbilimin konusu. Bu alana baktığımızda anlamakta zorluk çektiğimiz kavramlar sadece bizim için değil bilim insanları için de çok zorlu. Binlerce yıldır akıllara takılan soruların net cevapları yok. Aşına olduğumuz ölçeklere sığdıramamızın yanında, alıştığımız mantık kurallarına da uyduramıyoruz evrenle ilgili kuramları. Henüz Büyük Patlama ile sonsuz küçüklükte bir noktacıktan, yüz milyarlarca gökadanın çıkmasını ve muazzam boyutlara genişlemesini aklımıza kabul ettirmekte zorlanırken şişme kuramı, sicim kuramı gibi kuramlar ve çoklu evren modelleri zihnimizi çok daha fazla zorluyor. Arkadaşımız Zeynep Ünalın “Paralel Evrenler” başlıklı yazısıyla evreni anlama yolunda kafa yoranların ortaya koyduklarına yakından bakmamızı sağlamaya çalışıyor. Yazıyı okurken evrenle ilgili sorularımıza verilen bazı cevaplara yakın olmanın heyecanını yaşıyoruz. Dergimizin ekinde verdiğimiz “Gökyüzü Atlası” da sıcak yaz gecelerinde evrene açılan penceremiz olan gökyüzünü incelemek isteyenlere rehberlik edecek. Belki de sıcak gündemden ve günlük tartışmalardan uzak, evrensel olayları düşünmek, zihinsel değişiklik ve tam bir dinlenme sağlayacak. Bilimin evreni anlama yolculuğunda en büyük yardımcısı hafıza. Yazarımız Bahri Karaçay “Beyin, Hafıza ve Hafızanın Genleri” başlıklı yazısında hafıza nasıl oluşuyor, nasıl öğreniyoruz, beyinde bir hafıza merkezi var mı sorularına cevap arıyor. Beynin bazı bölgelerinde sinir hücreleri arasındaki iletişimin bozulduğu bir hastalık olan şizofreni, yazarımız Abdurrahman Coşkun’un “Şizofrenide Moleküler Mekanizmalar” başlıklı yazısında ele alınıyor. Beden sağlığı konusunda son günlerde adını sıkça duyduğumuz antioksidanlar konusu arkadaşımız Özlem İkinci tarafından araştırılıp yazıldı. Bulaşıcı hastalıklar bitkiler için de kâbus olabiliyor. Buğdayda sarı pas hastalığı da bunlardan biri. Arkadaşımız İlay Çelik bu hastalığı ve çözüm yollarını inceledi. Teknoloji dünyasının popüler konularından sanallaştırma teknolojileri arkadaşımız Oğuzhan Vıcal tarafından ele alındı. Bunların yanında “Artemis Adlı Yapay Uydunun Kurtarılışı”, “Mayın Algılama ve Tespit Teknolojileri”, “Osmanlı Biliminin Öncülerinden: Takıyüddin” ve “Taş Yerde Ağır” başlıklı yazılarımızı ve sekiz ayrı köşe yazımızı ilgiyle okuyacağınızı düşünüyoruz.

Saygılarımızla
Duran Akca

Sahibi
TÜBİTAK Adına Başkan
Prof. Dr. Nüket Yetiş

Popüler Bilim Yayınları Müdürü
Genel Yayın Yönetmeni
Adnan Bahadır
(adnan.bahadir@tubitak.gov.tr)

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Duran Akca
(duran.akca@tubitak.gov.tr)

Yayın Kurulu
Prof. Dr. Ömer Cebeci
Doç. Dr. Tarık Baykara
Prof. Dr. Atilla Güngör
Dr. Şükri Kaya
Adnan Kurt
Yrd. Doç. Dr. Ahmet Onat
Prof. Dr. Muharrem Yazıcı

Yazı ve Araştırma
Alp Akoğlu
(alp.akoğlu@tubitak.gov.tr)
İlay Çelik
(ilay.celik@tubitak.gov.tr)
Dr. Bülent Gözcelioğlu
(bulent.gozcelioglu@tubitak.gov.tr)
Dr. Özlem İkinci
(ozlem.ikinci@tubitak.gov.tr)
Dr. Zeynep Ünalın
(zeynep.unalan@tubitak.gov.tr)
Dr. Oğuzhan Vıcal
(oguzhan.vical@tubitak.gov.tr)

Redaksiyon
Umut Hasdemir
(umut.hasdemir@tubitak.gov.tr)
Sevil Kıvan
(sevil.kivan@tubitak.gov.tr)
Özlem Özbal
(ozlem.ozbal@tubitak.gov.tr)
Adem Uludağ
(adem.uludag@tubitak.gov.tr)

Grafik Tasarım - Uygulama
Ödül Evren Tongür
(odul.tongur@tubitak.gov.tr)

Web
Sadi Atılğan
(sadi.atilgan@tubitak.gov.tr)

Mali Yönetmen
H. Mustafa Uçar
(mustafa.ucar@tubitak.gov.tr)

Okur İlişkileri - İdari Hizmetler
E. Sonnur Özcan
(sonnur.ozcan@tubitak.gov.tr)
İmran Tok
(imran.tok@tubitak.gov.tr)

Yazışma Adresi
Bilim ve Teknik Dergisi
Atatürk Bulvarı
No: 221 Kavaklıdere 06100
Çankaya - Ankara

Tel
(312) 427 06 25
(312) 427 23 92

Faks
(312) 427 66 77

Okur İlişkileri
(312) 467 32 46
(312) 468 53 00/1061-3438
Faks: (312) 427 13 36

Internet
www.biltek.tubitak.gov.tr
e-posta
bteknik@tubitak.gov.tr

ISSN 977-1300-3380

Fiyatı 4 TL
Yurtdışı Fiyatı 5 Euro.
Dağıtım: TDP A.Ş.
http://www.tdp.com.tr

Baskı: İmpress Baskı Tesisleri
İmaj İç ve Dış Tic. A.Ş.
imajas.com.tr

Baskı Tarihi: 29.07.2010